

Ανακοίνωση Δυσάρεστων Ειδήσεων μετά από Χειρουργείο

Δημήτρης Πανταζής, ΜΑ

Άντρεα Στυλιανού, ΜΑ

Η ανακοίνωση δυσάρεστων
ειδήσεων στην οικογένεια ασθενή
κατά τη διάρκεια της παραμονής του
στο νοσοκομείο είναι μια ιδιαίτερα
αγχογόνα, ή ακόμη και επίφοβη
διαδικασία, για όλη τη θεραπευτική
ομάδα.

“Θάνατος είναι η συνέχιση της ζωής χωρίς εμένα”

Jean-Paul Sartre, 1905-1980, Γάλλος φιλόσοφος

Ο θάνατος μπορεί να επέλθει κατά τη διάρκεια της νοσηλείας του ατόμου κάτω υπό δύο (γενικές) περιστάσεις:

- *Αναμενόμενος θάνατος* μετά από χρόνια ασθένεια ή/και νοσηλεία, όπου οι συγγενείς είναι ενήμεροι για την σοβαρότητα της ιατρικής κατάστασης του αγαπημένου τους
- *Ξαφνικός και μη αναμενόμενος θάνατος*, όπου οι συγγενείς δεν είναι συναισθηματικά έτοιμοι για τις δυσάρεστες εξελίξεις

Ξαφνικός/ Μη Αναμενόμενος Θάνατος

- Όταν ο θάνατος επέλθει ξαφνικά και απρόοπτα, οι συγγενείς δυσκολεύονται να επεξεργαστούν συναισθηματικά και να αντιμετωπίσουν τα νέα δεδομένα:
 - Αρνούνται να πιστέψουν το θάνατο
 - Βιώνουν τα γεγονότα με υπερευαισθησία
 - Είναι συναισθηματικά έντονα φορτισμένοι

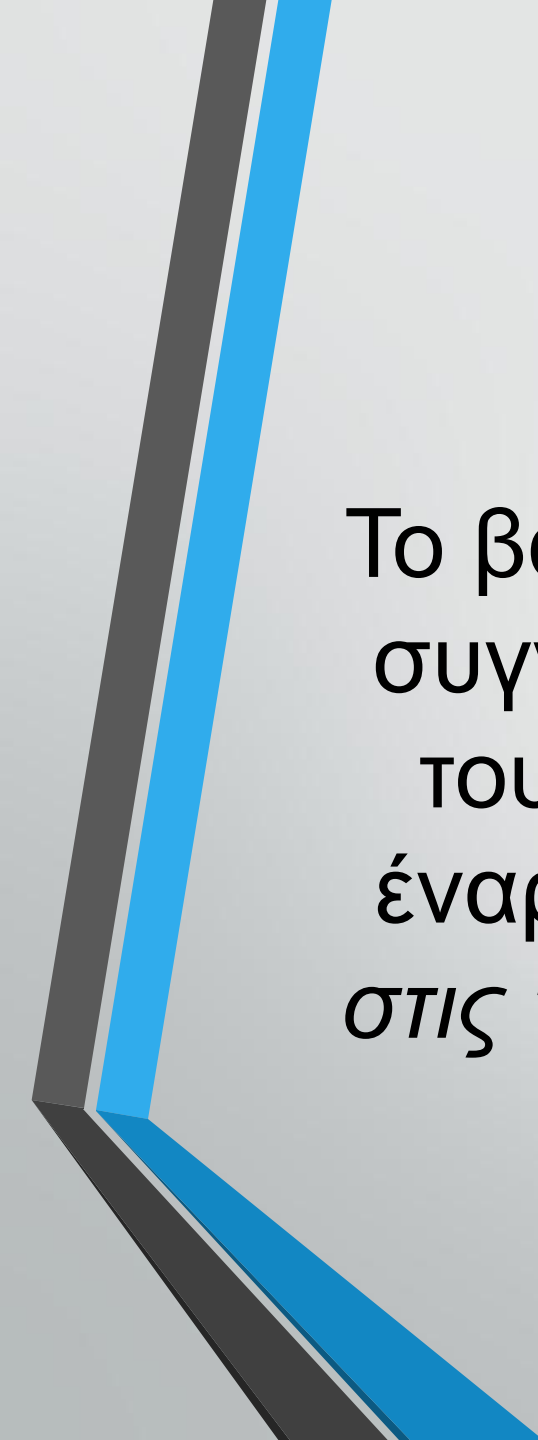
Ξαφνικός/ Μη Αναμενόμενος Θάνατος

- Σε αυτή τη περίπτωση, οποιαδήποτε έλλειψη συμπόνιας και ευγένειας εκ μέρους της θεραπευτικής ομάδας μπορεί να προκαλέσει:
 - Αντιδράσεις βίαιης έκφρασης του πένθους
 - Έντονο θυμό προς το νοσοκομειακό προσωπικό

Συναισθηματικές Αντιδράσεις

Οι οικείοι αντιλαμβάνονται το θάνατο του αγαπημένου τους ως άδικο και οι συναισθηματικές αντιδράσεις μπορεί να είναι:

- *Αρχικό σοκ/ πάγωμα*
- *Άρνηση*: Δυσκολία στην επεξεργασία της δυσάρεστης είδησης. Συστήνεται, όταν είναι εφικτό, να ενθαρρυνθεί ο οικείος να δει το σώμα του αγαπημένου του έτσι ώστε να επέλθει η αποδοχή
- *Θυμός*: Ίσως η συχνότερη αντίδραση στο άκουσμα της δυσάρεστης είδησης. Ο θυμός μπορεί να κατευθύνεται προς τον ίδιο τον οικείο, το νοσοκομειακό προσωπικό ή οποιοδήποτε άλλο άτομο. Συνήθως, ο θυμός κατευνάζεται αμέσως μετά την έκφρασή του.
- *Ενοχή*: Η εσωτερικοποιημένη έκφραση του θυμού. Ενθαρρυντικές φράσεις από το νοσοκομειακό προσωπικό μπορούν να βοηθήσουν καθοριστικά στην επεξεργασία του πένθους.

Το βάρος της ευθύνης για τον καθησυχασμό του συγγενή που πενθεί σχετικά με τις περιστάσεις του θανάτου και της ομαλής μετάβασης στην έναρξη της διαδικασίας του πένθους, *βρίσκεται στις πλάτες της θεραπευτικής ομάδας* και οφείλει να αποτελεί βασική προτεραιότητα.

Διαδικασία Ανακοίνωσης Δυσάρεστων Ειδήσεων

Κατευθυντήριες Οδηγίες

Πρώτη Επαφή με την Οικογένεια

- Ιδανικά, η οικογένεια πρέπει να μεταφερθεί σε χώρο όπου προστατεύεται η ιδιωτικότητα της.
- Σε περίπτωση ξαφνικής επιδείνωσης της υγείας του ασθενούς κατά τις βραδινές ώρες, όπου η οικογένεια δεν ήταν παρούσα, το ενημερωτικό τηλεφώνημα πρέπει να γίνει από το ανώτερο στέλεχος της θεραπευτικής ομάδας.
- Δεν συστήνεται η ανακοίνωση θανάτου από το τηλέφωνο ακόμα και σε περίπτωση που ερωτηθεί σχετικά.
- Ενημέρωση ότι 'υπήρξε ξαφνική επιδείνωση της υγείας και θα ήταν καλό να παρευρίσκονται στο νοσοκομείο γιατί η κατάσταση είναι κρίσιμη'.

Περίπτωση 1: Ο Ασθενής είναι σε Κρίσιμη Κατάσταση

- Ένας ανώτερος κλινικός με ψυχραιμία και αυτοπεποίθηση αναλαμβάνει την ενημέρωση της οικογένειας
- Καλό θα ήταν πρώτα να συστηθεί και μετά να ξεκινήσει να μιλά.
- Εισαγάγετε εξ αρχής τους συγγενείς στην πραγματικότητα των δυσάρεστων ειδήσεων “Λυπάμαι, έχω δυσάρεστα νέα”

Περίπτωση 1: Ο Ασθενής είναι σε Κρίσιμη Κατάσταση

- Εξηγείστε στους συγγενείς με απλή αλλά επαγγελματική γλώσσα την εξέλιξη της πορείας της υγείας του ασθενούς μέχρι την επιδείνωση της κατάστασής του.
- Καλό θα ήταν να είστε συγκεκριμένοι σχετικά με τους πιθανούς λόγους της ξαφνικής επιδείνωσης της υγείας.
- Οπλιστείτε με υπομονή και ενθαρρύνεται την οικογένεια να θέσει τα ερωτήματά της. *Με αυτό τον τρόπο θα κερδίσετε την εμπιστοσύνη τους και θα κτιστούν καλές γέφυρες επικοινωνίας.*

Περίπτωση 1: Ο Ασθενής είναι σε Κρίσιμη Κατάσταση

- Επιλέξτε 1 ή 2 ψύχραιμα μέλη της οικογένειας μέσω των οποίων θα γίνεται η επικοινωνία.
- Η οικογένεια πρέπει να ενημερωθεί λεπτομερώς για όλες τις πιθανές επιπλοκές ή/και αποφάσεις που θα πρέπει να λάβει.
- Το προσωπικό πρέπει να παρέχει στην οικογένεια συχνές ενημερώσεις σχετικά με την πορεία της υγείας του ασθενούς έτσι ώστε να κτιστεί σχέση εμπιστοσύνης μεταξύ νοσοκομειακού προσωπικού και οικογένειας.

Περίπτωση 2: Θάνατος Ασθενή

- Εάν είναι εφικτό, κατά την ανακοίνωση του θανάτου ο κλινικός θα ήταν καλύτερο να επιλέξει να απευθυνθεί στα άτομα που ήταν πιο κοντά στον αποθανόντα και, όπου είναι δυνατόν, είχαν τη μεγαλύτερη εμπλοκή κατά τη νοσηλεία.
- Χρησιμοποιείτε απλή αλλά ξεκάθαρη γλώσσα. Αποφύγετε εκφράσεις όπως «τον χάσαμε» ή «μας άφησε».

Περίπτωση 2: Θάνατος Ασθενή

Στο χώρο του νοσοκομείου οι οικείοι του αποθανόντα θα έχουν τις πρώτες αντιδράσεις πένθους και συνειδητοποίησης της νέας πραγματικότητας.

Ο ρόλος του νοσοκομειακού προσωπικού είναι καίριος για την ομαλή έναρξη της διαδικασίας του πένθους.

Περίπτωση 2: Θάνατος Ασθενή

- Πολλές φορές αυτό που χρειάζονται οι συγγενείς είναι ένα σιωπηλό άγγιγμα από τα οικεία πρόσωπα της νοσηλευτικής ομάδας.
- Είναι σημαντικό να αναγνωριστούν στους συγγενείς όλες οι προσπάθειες που έκαναν οι ίδιοι κατά τη διάρκεια της νοσηλείας. Με αυτό τον τρόπο αποφεύγεται ξεσπάσματα ενοχών και θυμού εκ μέρους των συγγενών.
- Επαναλάβετε όλες της προσπάθειες που έγιναν από τη θεραπευτική ομάδα.
- Εξηγείστε ότι ο αποθανών δεν υπέφερε κατά τον χρόνο του θανάτου του.

Περίπτωση 2: Θάνατος Ασθενή

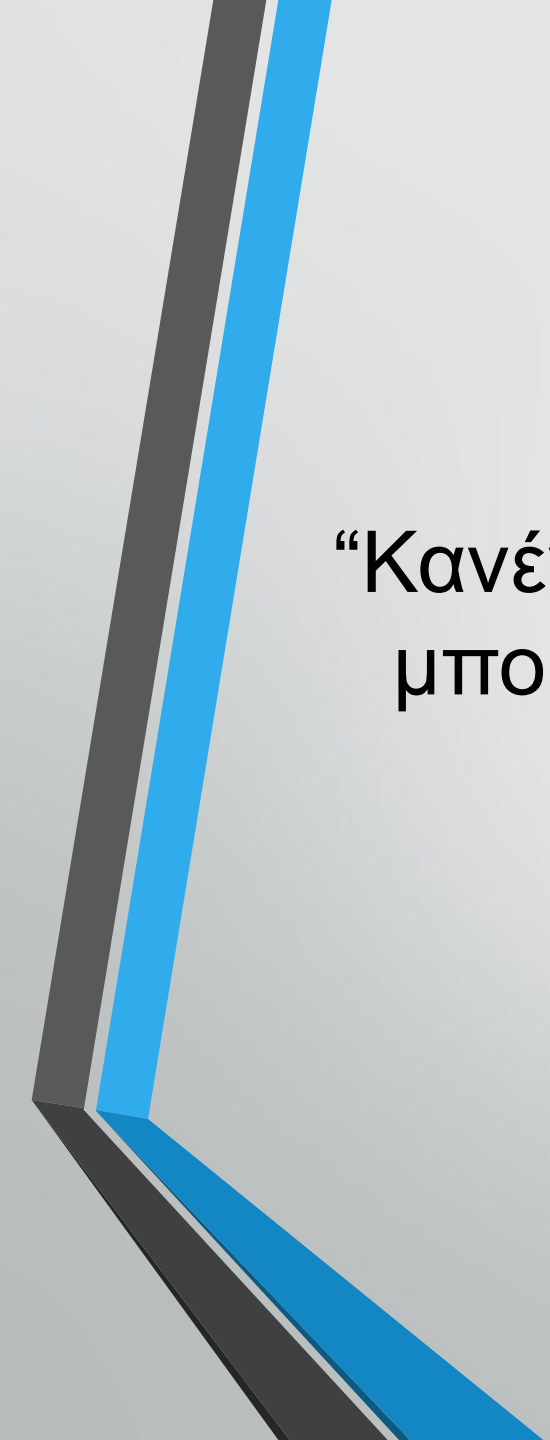
- Εάν οι συγγενείς φέρονται εναντίον του ιατρικού προσωπικού αποφύγετε να μπείτε σε διάλογο μαζί τους. Λάβετε υπόψη ότι ο πόνος του χαμού κυριαρχεί τη σκέψη τους.

Περίπτωση 2: Θάνατος Ασθενή

Ενδεχομένως οι συγγενείς να επιθυμούν να δουν τη σωρό του αποθανόντα. Σημαντικό είναι:

- Το σώμα να είναι αναγνωρίσιμο και παρουσιάσιμο
- Το σώμα να είναι ευπρεπώς καλυμμένο (χωρίς αίματα ή γυμνά σημεία)
- Αφαιρέστε όλα τα μηχανήματα υποστήριξης
- Φροντίστε το πρόσωπο να είναι καθαρό

Σε περίπτωση που τα πιο πάνω δεν είναι εφικτά, φροντίστε να αποθαρρύνεται τους συγγενείς από το να πλησιάσουν τον αποθανόντα. Σε αντίθετη περίπτωση, παρ' όλο που θα επέλθει μια προσωρινή ηρεμία, οι συγγενείς πιθανόν να επηρεαστούν αρνητικά κατά τη διαδικασία του πένθους.

“Κανένας πόνος της ζωής δεν είναι τόσο βαθύς που να
μπορεί να συγκριθεί με το θάνατο, αυτόν τον αιώνιο
ανταγωνιστή της”

Φιόντορ Ντοστογιέφσκι